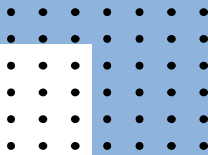
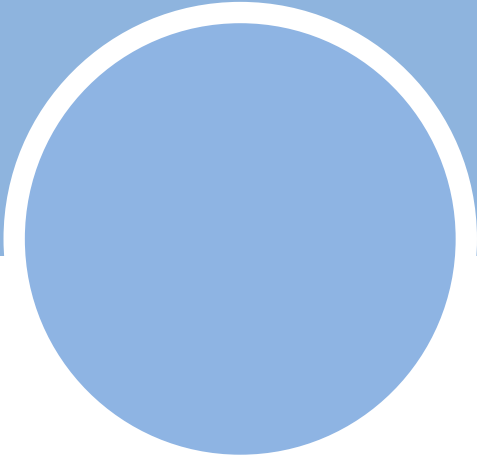

Koncepcja i narzędzia współfinansowane w ramach projektu „Myślę Pozytywnie 2019”
ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 przekazanych przez
Ministerstwo Edukacji Narodowej

KONCEPCJA BADANIA

Klimat psychospołeczny
wspierający zdrowie psychiczne
członków społeczności szkoły

Autorki badania:

dr n. hum. Magdalena Woynarowska-Sotdan. Zakład Zdrowia Publicznego, Wydział Nauk o
Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

prof. dr hab. n. med. Barbara Woynarowska. Katedra Biomedycznych Podstaw Rozwoju i
Seksuologii, Wydział Pedagogiczny, Uniwersytet Warszawski

Cel badania | 1.

Celem badania jest zbadanie percepcji klimatu psychospołecznego szkoły/klasy przez różne grupy społeczności szkół. Umożliwi to:

- identyfikację korzystnych i niekorzystnych elementów klimatu społecznego szkoły/klasy z perspektywy różnych grup społeczności szkoły
- poznanie dotychczas nieujawnionych problemów, które mogą być rozwiązane.

Może to być użyteczne w doskonaleniu szkoły, poprawie jakości jej pracy i samopoczucia społeczności szkolnej.

2. Badane osoby

Badanie powinno zostać przeprowadzone we wszystkich grupach społeczności szkoły:

Grupa	Badane osoby
Uczniowie klas III	jeden oddział: pierwszy na danym poziomie
Uczniowie klas V	jeden oddział: ostatni na danym poziomie
Uczniowie klas VI i VII	po dwa oddziały na danym poziomie: pierwszy i ostatni
Dyrekcja	wszyscy członkowie dyrekcji
Nauczyciele wszystkich przedmiotów z co najmniej 2-letnim stażem pracy oraz zatrudnieniem na min. ½ etatu w szkole	min. 80% ogółu nauczycieli
Pracownicy niepedagogiczni (administracji i obsługi, kuchni) z co najmniej 2-letnim stażem pracy w szkole	min. 80% ogółu pracowników
Rodzice uczniów, najlepiej z klas, w których przeprowadzono badanie ankietowe	min. 60% rodziców tych klas

Koncepcja badania – metody i techniki

3.1

Informacje ogólne

Badanie powinno zostać przeprowadzone z wykorzystaniem metod jakościowych i ilościowych.

Metody	Techniki	Grupa badana
Metody jakościowe	Technika „Narysuj i napisz” pt. „Co lubię w mojej klasie?” „Czego nie lubię w mojej klasie?”	Uczniowie klas III
	Praca pisemna na temat: „Co lubię w mojej klasie?” „Czego nie lubię w mojej klasie?”	Uczniowie klas V
Metody ilościowe	Ankieta „Klimat w mojej szkole”	Uczniowie klas VI i VII
	Ankieta „Klimat psychospołeczny w mojej szkole”	Dyrekcja
	Ankieta „Klimat psychospołeczny w mojej szkole”	Nauczyciele
	Ankieta „Klimat psychospołeczny w szkole”	Pracownicy niepedagogiczni
	Ankieta „Klimat psychospołeczny w szkole mojego dziecka”	Rodzice uczniów

3.2

Wymiary klimatu społecznego szkoły

W badaniu postrzegania klimatu społecznego przez poszczególne grupy społeczności szkoły uwzględniono różne wymiary. Większość z nich zawiera stwierdzenia (zdania) sformułowane pozytywnie, w kilku wymiarach stwierdzenia sformułowano negatywnie (wymiary te w poniższej tabeli oznaczono kursywą).

	Badana grupa	Wymiary
Badanie jakościowe	Uczniowie klas III	I. Relacje nauczyciele – uczniowie II. Relacje między uczniami III. Zachowanie uczniów na lekcjach i na przerwach IV. Przedmioty, zadania i czynności w szkole V. Wyjazdy i imprezy szkolne VI. Inne
	Uczniowie klas V	I. Samopoczucie i ogólna ocena atmosfery w klasie II. Relacje uczniowie – nauczyciele III. Relacje między uczniami IV. Możliwości efektywnej pracy na lekcjach i obciążenie pracą szkolną V. Wyjazdy, imprezy i inne zajęcia w szkole VI. Inne
Badanie ilościowe	Uczniowie klas VI i VII	I. Satysfakcja uczniów ze szkoły i samopoczucie w niej II. Stwarzanie uczniom możliwości uczestnictwa w życiu klasy III. Wsparcie uczniów ze strony nauczycieli IV. Relacje między uczniami V. <i>Poczucie przeciążenia i stresu w szkole</i> VI. <i>Występowanie niewłaściwych zachowań i przemocy wśród uczniów</i>
	Nauczyciele	I. Satysfakcja z pracy w szkole i samopoczucie w niej II. Stwarzanie nauczycielom możliwości uczestnictwa w życiu szkoły i relacje z dyrekcją szkoły III. Relacje z nauczycielami i pracownikami niepedagogicznymi IV. Relacje z uczniami V. Relacje z rodzicami uczniów VI. <i>Poczucie przeciążenia pracą związaną ze szkołą i stres w pracy</i> VII. <i>Występowanie niewłaściwych zachowań i przemocy wśród uczniów</i>

Badanie ilościowe	Pracownicy niepedagogiczni	I. Satysfakcja z pracy w szkole i samopoczucie w niej II. Stwarzanie pracownikom niepedagogicznym możliwości uczestnictwa w życiu szkoły i relacje z dyrekcją szkoły III. Relacje z nauczycielami IV. Relacje między pracownikami niepedagogicznymi V. Relacje z uczniami VI. <i>Poczucie przeciążenia pracą związaną ze szkołą i stres w pracy</i> VII. <i>Występowanie niewłaściwych zachowań i przemocy wśród uczniów</i>
	Rodzice uczniów	I. Satysfakcja ze szkoły mojego dziecka i moje samopoczucie w II. Stwarzanie rodzicom możliwości uczestnictwa w życiu szkoły i relacje z dyrekcją III. Postrzeganie przez rodziców sposobu, w jaki nauczyciele traktują ich dziecko IV. Relacje rodziców z nauczycielami V. <i>Przeciążenie dziecka pracą szkolną i stres w szkole</i>
	Dyrekcja szkoły	I. Ogólna ocena klimatu społecznego szkoły II. Satysfakcja z pracy i samopoczucie w szkole III. Relacje i współpraca z różnymi grupami społeczności szkoły IV. Postrzeganie przez dyrekcję satysfakcji ze szkoły różnych grup społeczności szkolnej i relacji między nimi V. <i>Poczucie przeciążenia pracą związaną ze szkołą i stres w pracy</i> VI. <i>Zjawiska dotyczące nauczycieli stanowiące problem dla szkoły obecnie lub w ostatnich trzech latach</i> VII. <i>Zjawiska dotyczące uczniów stanowiące problem dla szkoły obecnie lub w ostatnich trzech latach</i>

3.3

Badanie uczniów klas III za pomocą techniki „Narysuj i napisz”

Technika „Narysuj i napisz” polega na tym, że uczeń wykonuje rysunki odnoszące się do danego tematu, a następnie je podpisuje (nazywa). Technika ta jest często wykorzystywana w badaniach dzieci w wieku 4–12 lat (młodszym dzieciom w opisie rysunku pomaga nauczyciel). Przykłady prac wykonanych tą techniką przedstawiono na rycinie 1 i 2.

Ryc. 1. Przykład pracy ucznia klasy III szkoły podstawowej wykonanej techniką „Narysuj i napisz” na temat: *Co lubię w mojej klasie?*

Ryc. 2. Przykład pracy ucznia klasy III szkoły podstawowej wykonanej techniką „Narysuj i napisz” na temat: *Czego nie lubię w mojej klasie?*

Technika „Narysuj i napisz” pozwala uczniom wyrazić swoje uczucia, spostrzeżenia i wyobrażenia na różne tematy, czasami trudne i drażliwe. Dzięki jej zastosowaniu

nauczyciele mogą dowiedzieć się, w jaki sposób uczniowie interpretują otaczający ich świat i doświadczenia, także te związane ze szkołą. Informacje zdobyte za pomocą omawianej techniki mogą być wykorzystane do diagnozowania klimatu klasy, planowania i ewaluacji zajęć z edukacji zdrowotnej, a także mogą stanowić podstawę do planowania pracy wychowawczej, indywidualnej pomocy dla uczniów, współpracy z rodzicami itp.

Instrukcja przeprowadzenia badania za pomocą techniki „Narysuj i napisz”

Cel	Zbadanie, jak uczniowie postrzegają to, co się dzieje w ich klasie – co w niej lubią, a czego w niej nie lubią.
Temat	<i>Co lubię w mojej klasie? Czego nie lubię w mojej klasie?</i>
Forma pracy	Rysunek i jego opis
Badane osoby	Uczniowie jednej klasy III (pierwszy oddział na tym poziomie)
Pomoce do wykonania badania	- Dla uczniów: kredki/flamastry, białe kartki A4 - Dla osoby przeprowadzającej badanie: ołówek/długopis i kartka do notowania spostrzeżeń z przebiegu badania, koperta zbiorcza z pieczętką szkoły i numerem klasy, w której przeprowadzono badanie
Zalecana organizacja badania	- Badanie składa się z dwóch części: - Co uczniowie lubią w szkole? - Czego uczniowie nie lubią w szkole? Zrealizuj je za jednym razem - Badanie powinno być przeprowadzone w całej klasie w czasie lekcji
Uwagi	Ważnym zadaniem osoby przeprowadzającej badanie jest stworzenie atmosfery sprzyjającej udzielaniu szczerych odpowiedzi. Aby uczniowie wyrazili swoje prawdziwe odczucia i opinie, niezbędne jest, aby mieli zaufanie do osoby przeprowadzającej badanie. Osoba ta powinna zachęcać uczniów do refleksji, stwarzać im poczucie bezpieczeństwa, zapewnić anonimowość i nie oceniać pod żadnym względem.

	• Badanie powinno odbywać się w „typowym” dniu zajęć szkolnych, w którym nie poprzedzały go emocjonujące, nowe lub trudne dla uczniów zajęcia/zdarzenia. Praca powinna być wykonana w szkole, a nie w domu. • Należy przewidzieć odpowiednią ilość czasu na przeprowadzenie badania. Badanie powinno trwać tyle czasu, ile uczniowie potrzebują. • Jeśli w czasie badania uczniowie będą dzielić się jakimiś uwagami, komentarzami mającymi związek z tematem, warto to zapisać.
--	--

Sugerowany przebieg badania grupowego

1. Przedstaw się uczniom.
2. Powiedz uczniom, że chcesz dowiedzieć się, co lubią, a czego nie lubią w klasie. Wyjaśnij, że takie informacje są ważne, dzięki nim można poznać mocne i słabe strony klasy i w razie potrzeby zmienić coś na lepsze (zagajenie).
3. Zapowiedz uczniom, że na lekcji będą wykonywać pracę plastyczną. Wyjaśnij, że:
 - praca nie jest sprawdzianem i nie będzie oceniana,
 - nie ma znaczenia, czy ładnie rysują i piszą,
 - powinni pracować samodzielnie, nie dzielić się z kolegami swoimi pomysłami; jeśli potrzebna będzie im pomoc, powinni poprosić o nią szeptem,
 - nie podpisują prac imieniem i nazwiskiem.
4. Poproś uczniów, aby przygotowali kredki i/lub flamastry. Rozdaj uczniom białe kartki formatu A4.
5. Poproś o wykonanie **pierwszej części pracy „Co lubię w mojej klasie?”**. Poproś, aby każdy:
 - ułożył kartkę w poprzek i na jej górze zapisał tytuł pracy: „*Co lubię w mojej klasie?*” (zapisz tytuł na tablicy).
 - pomyślał o tym, **co lubi** w klasie, co mu sprawia radość, jest miłe i dobre, co powoduje, że w klasie dobrze się czuje. Mogą to być zdarzenia, przedmioty, sytuacje, osiągnięcia, zajęcia, zachowania różnych osób itd.;
 - narysował wszystko to, o czym pomyślał, a następnie obok każdego narysowanego elementu (rzeczy, osoby, zjawiska, zdarzenia) napisał nazwę (napis może być obok lub w „chmurce”), tak aby łatwo było zrozumieć, co ktoś lubi w swojej klasie.

Uwaga:

- Nie sugeruj uczniom odpowiedzi (tego, co mogą narysować/napisać). W razie potrzeby pomóż im zrozumieć temat.
 - W czasie pracy uczniów zwracaj uwagę na opisywanie rysunków. Poproś uczniów, aby kolorowanie rysunków zostawili na koniec, tzn. po ich narysowaniu i opisanie.
6. Zbierz prace uczniów.
 7. Rozdaj uczniom drugą kartkę papieru i poproś o wykonanie **drugiej części pracy „Czego nie lubię w mojej klasie?”**. Postępuj podobnie jak w pkt. 5.
 8. Zbierz prace uczniów. Podziękuj im za wykonanie zadania. Zapisz swoje spostrzeżenia z przebiegu badania.
 9. Włóż prace uczniów z twoimi ewentualnymi zapiskami do koperty zbiorczej. Zaklej kopertę. Oddaj ją koordynatorowi badania.

Wychowawca klasy może wykorzystać wyniki badania do pracy wychowawczej z uczniami, indywidualnej pomocy uczniom, współpracy z rodzicami itd., łącząc uzyskane dane z informacjami zebranymi za pomocą innych metod poznawania uczniów (obserwacja, rozmowa z innymi nauczycielami i rodzicami uczniów). Należy się zastanowić nad tym, które wyniki, komu i jak należy przekazać. Ostrożnie należy traktować dane dotyczące poszczególnych osób. Ważne jest, aby uczniowie mieli poczucie anonimowości i poufności informacji przekazywanych na rysunku i/lub w jego opisie. Niektóre informacje nie powinny być ujawniane publicznie.

3.4

Badanie klimatu społecznego klasy z perspektywy uczniów klas V szkoły podstawowej za pomocą pracy pisemnej

Analiza prac pisemnych jest jedną z najczęściej stosowanych w badaniach pedagogicznych technik analizy dokumentów. „Polega ona na opisie i interpretacji swobodnych (nieskrępowanych) i w miarę spontanicznych wypowiedzi osób badanych na sugerowany im przez badacza temat. (...) Pomocna na ogół okazuje się w badaniach nad opiniami młodzieży w różnego rodzaju sprawach, postawami, przekonaniach, zainteresowaniami, motywami, ideałami, dążeniami, cechami charakteru”¹. Prace pisemne uczniów mogą być istotnym źródłem informacji o tym, jak postrzegają oni swoją klasę i jakie są występujące w niej problemy.

Instrukcja przeprowadzenia badania za pomocą pracy pisemnej

Cel	Zbadanie, jak uczniowie postrzegają to, co dzieje się w ich klasie, jak się w niej czują, jaka panuje w niej atmosfera.
Temat	<i>Co lubię, a czego nie lubię w mojej klasie?</i>
Forma pracy	Wypracowanie na zadany temat
Badane osoby	Uczniowie jednej klasy V (ostatni oddział na tym poziomie)
Pomoce do wykonania badania	- Dla uczniów: długopis, białe kartki A4 , - Dla osoby przeprowadzającej badanie: długopis i kartka do notowania spostrzeżeń z przebiegu badania, koperta zbiorcza z pieczętką szkoły i numerem klasy, w której przeprowadzono badanie.
Zalecana organizacja badania	Badanie może być przeprowadzone w całej klasie w czasie lekcji.
Uwagi	Ważnym zadaniem osoby przeprowadzającej badanie jest stworzenie atmosfery sprzyjającej szczerym wypowiedziom pisemnym uczniów. Aby uczniowie wyrazili swoje prawdziwe odczucia i opinie niezbędne jest, aby mieli zaufanie do osoby

¹ Łobocki M. (2006), *Metody i techniki badań pedagogicznych*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, s. 227.

	przeprowadzającej badanie. Powinna ona zachęcać uczniów do refleksji, stwarzać im poczucie bezpieczeństwa, zapewnić anonimowość i nie oceniać pod żadnym względem. • Badanie powinno odbywać się w „typowym” dniu zajęć szkolnych, w którym nie poprzedzały go emocjonujące, nowe lub trudne dla uczniów zajęcia/zdarzenia. Praca powinna być wykonana w szkole, a nie w domu. • Należy przewidzieć odpowiednią ilość czasu na przeprowadzenie badania. Badanie powinno trwać tyle czasu, ile uczniowie potrzebują. • Jeśli w czasie badania uczniowie będą dzielić się jakimiś uwagami, komentarzami mającymi związek z tematem, warto to zapisać.
--	--

Sugerowany przebieg badania grupowego

1. Przedstaw się uczniom.
2. Poinformuj uczniów, że ich zadaniem będzie napisanie na lekcji pracy na temat, tego, co lubią, a czego nie lubią w swojej klasie (zapisz temat na tablicy). Wyjaśnij uczniom, że ich opinie i odczucia w tej sprawie są ważne, dzięki nim można poznać mocne i słabe strony klasy i w razie potrzeby wspólnie zastanowić się nad tym, co można zmienić, aby wszyscy lepiej czuli się w klasie (zagajenie).
3. Powiedz uczniom, że:
 - prace są anonimowe i nie będą oceniane,
 - że pracę należy wykonać bez pośpiechu i samodzielnie, bez porozumiewania się z innymi uczniami.
3. Porozmawiaj z uczniami o tym, jak rozumieją temat pracy. Przedyskutuj z nimi zagadnienia, o których mogą pisać (np. ogólna ocena samopoczucia, atmosfera w klasie, relacje z nauczycielami, innymi uczniami, konflikty, jak im się pracuje na lekcjach, co lubią, a co im przeszkadza itd.). Staraj się jednak nie sugerować uczniom treści i układu pracy. Poproś ich, aby uzasadniali swoje opinie. Staraj się stworzyć życzliwą i bezpieczną atmosferę.
4. Poproś, aby uczniowie wyjęli kartki (lub przekaż im odpowiednie arkusze) i długopisy oraz przystąpili do pracy. Określ czas pisania pracy.
5. Zbierz prace, podziękuj uczniom za ich napisanie. Zapisz swoje spostrzeżenia z przebiegu badania.
6. Włóż prace uczniów z twoimi ewentualnymi zapiskami do koperty zbiorczej. Zaklej kopertę. Oddaj ją koordynatorowi badania.

Wychowawca klasy może wykorzystać wyniki badania do pracy wychowawczej z uczniami, indywidualnej pomocy uczniom, współpracy z rodzicami itd., łącząc uzyskane dane z informacjami zebranymi za pomocą innych metod poznawania uczniów (obserwacja, rozmowa z innymi nauczycielami i rodzicami uczniów). Należy się zastanowić nad tym, które wyniki, komu i jak należy przekazać. Ostrożnie należy traktować dane dotyczące poszczególnych osób. Ważne jest, aby uczniowie mieli poczucie anonimowości i poufności informacji przekazywanych na rysunku i/lub w jego opisie. Niektóre informacje nie powinny być ujawniane publicznie.

Badanie ankietowe uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły, rodziców uczniów oraz dyrekcji

Instrukcja przeprowadzenia badania ankietowego wszystkich grup społeczności szkoły

Cel	Zbadanie, jak członkowie społeczności szkolnej postrzegają to, co dzieje się w ich szkole, jak się w niej czują, jaka panuje w niej atmosfera.
Narzędzie badawcze	Ankieta <i>Klimat psychospołeczny w mojej szkole</i> w wersji dla każdej grupy członków społeczności szkoły (5 wersji)
Badane osoby	• Uczniowie dwóch klas VI i dwóch klas VII (pierwsze i ostatnie oddziały z tych poziomów) • Nauczyciele • Pracownicy niepedagogiczni • Rodzice uczniów (najlepiej z klas, które wypełniały ankietę) • Członkowie dyrekcji
Pomoce do wykonania badania	• Dla badanych z każdej grupy: formularze ankiet, długopis, • Dla osoby przeprowadzającej badanie: długopis i kartka do notowania spostrzeżeń z przebiegu badania, koperta zbiorcza z pieczęcią szkoły i nazwą grupy, w której przeprowadzono badanie.
Zalecana organizacja badania	Badanie należy przeprowadzić grupowo: u uczniów w klasie, w pozostałych grupach na radzie pedagogicznej lub zebraniach. Uwaga: nie należy rozdawać ankiet do domu lub do wypełnienia w innym czasie. Doświadczenia wskazują, że w takich sytuacjach trudno jest uzyskać zwrot ankiet i zapewnić ich anonimowość.
Uwagi	• Ważnym zadaniem osoby przeprowadzającej badanie jest stworzenie atmosfery sprzyjającej udzielaniu szczerych odpowiedzi. • Ważne jest zapewnienie badanym anonimowości. • Badanie powinno odbywać się w „typowym” dniu szkolnym, w którym nie poprzedzały go emocjonujące, nowe lub trudne zajęcia/zdarzenia. • Należy przewidzieć dogodny czas na przeprowadzenie badania. • Jeśli w czasie badania badani będą dzielić się jakimiś uwagami, komentarzami mającymi związek z tematem, warto to zapisać.

Sugerowany przebieg badania grupowego

1. Wyjaśnij cel badania, powiedz, że uzyskane wyniki posłużą do wspólnej dyskusji nad tym, jak postrzegamy to, co się dzieje w naszej szkole, co jest jej mocną, a co słabą stroną i co możemy zmienić na lepsze.
2. Poinformuj, że:
 - ankieta jest **anonimowa** (nie ma w niej żadnego pytania umożliwiającego identyfikację osoby udzielającej odpowiedzi), zapewnij, że po jej wypełnieniu każdy włoży ankietę do dużej koperty zbiorczej,
 - wypełnianie ankiety jest dobrowolne i powinno być samodzielne,
3. Rozdaj ankietę, poproś, aby badani przeczytali jej wstęp, i wyjaśnij sposób jej wypełniania zgodnie z instrukcją podaną na początku ankiety (tzn. należy wstawić X w jednej kratce w każdym wierszu przy wszystkich stwierdzeniach). Powiedz, że gdyby badani mieli jakieś wątpliwości, prosisz o podniesienie ręki, a wtedy podejdziesz i udzielisz informacji.
4. Zachęć do odpowiedzi na dwa pytania otwarte (w ramkach, str. 2 ankiety). Zapewnij, że są to ważne informacje, nikt nie będzie dociekał ich autorstwa na podstawie charakteru pisma.
5. Poproś osoby oddające wypełnione ankiety o sprawdzenie, czy udzieliły wszystkich odpowiedzi. Zbierz wypełnione ankiety do koperty zbiorczej, aby badani byli przekonani o zachowaniu anonimowości.
6. Podziękuj badanym za wykonanie zadania. Zapisz swoje spostrzeżenia z przebiegu badania. Swoje ewentualne zapiski włóż do koperty zbiorczej z ankietami. Zaklej kopertę. Oddaj ją koordynatorowi badania.

Uwaga!

Wyniki badania powinny być wnikliwie przeanalizowane w szkole przez członków jej społeczności z uwzględnieniem sytuacji danej szkoły. Wyniki badania nie służą do porównań między szkołami.

Klimat w mojej szkole

Ankieta dla uczniów

Chcemy dowiedzieć się, co myślisz o wybranych sprawach dotyczących Twojej szkoły. Pozwoli nam to poznać jej mocne i słabe strony. Ankieta jest **anonimowa**, to znaczy, że nie podpisujesz się w niej i nikt nie będzie wiedział, kto ją wypełnił. Bardzo prosimy Cię o szczerą odpowiedź.

Niżej znajduje się lista zdań. Przeczytaj uważnie każde z nich i zastanów się, w jakim stopniu się z nim zgadzasz. Wstaw X w jedną kratkę w każdym wierszu.

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie
1. Lubię moją szkołę	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
2. Zwykle chętnie idę do szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
3. W szkole zwykle dobrze się czuję	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4. W szkole zwykle czuję się bezpiecznie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
5. Nauczyciele ustalają z nami reguły (zasady) pracy na lekcjach	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
6. Nauczyciele pytają nas o zdanie w sprawach, które nas dotyczą	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
7. Nauczyciele biorą pod uwagę nasze opinie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
8. Nauczyciele zachęcają nas do wymyślania i realizacji różnych własnych pomysłów i projektów	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
9. Nauczyciele są dla mnie życzliwi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
10. Nauczyciele traktują mnie sprawiedliwie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
11. Nauczyciele interesują się mną jako człowiekiem (nie tylko jako uczniem)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
12. Nauczyciele pomagają mi odkryć, w czym jestem dobra(-ry)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
13. Nauczyciele pomagają mi, kiedy mam jakieś kłopoty lub trudności	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
14. Uczniowie w mojej klasie są dla siebie życzliwi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
15. Uczniowie w mojej klasie mają do siebie zaufanie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
16. Uczniowie w mojej klasie chętnie ze sobą współpracują	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
17. Uczniowie w mojej klasie akceptują (przyjmują) mnie takim, jakim jestem	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
18. Gdy jakiś uczeń w mojej klasie ma kłopot, inny uczeń lub grupa stara się mu pomóc	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
19. Uczniowie w mojej klasie starają się, aby nikt nie był pozostawiony na uboczu	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie
20. Mam zbyt dużo pracy związanej ze szkołą	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
21. W szkole często czuję się zestresowana(-ny)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
22. W mojej klasie na lekcjach uczniowie często zachowują się niewłaściwie, przeszkadzają w prowadzeniu lekcji	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
23. W mojej szkole uczniowie często biją się ze sobą, popychają, szturchają	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
24. W mojej szkole uczniowie często złośliwie się przezywają, robią sobie przykre żarty, ośmieszają się wzajemnie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
25. W mojej szkole uczniowie często powodują zniszczenia (np. ścian, mebli, okien, pomocy naukowych, rzeczy należących do innych uczniów)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

Co powoduje, że DOBRZE czujesz się w szkole? – wpisz

Co powoduje, że ŹLE czujesz się w szkole? – wpisz

Twoja płeć (wstaw X w kratce przy właściwej odpowiedzi):

1☐ dziewczynka

2☐ chłopiec

Twoja klasa (wstaw X w kratce przy właściwej odpowiedzi):

1☐ VI

2☐ VII

Sprawdź, czy udzieliłaś(-leś) wszystkich odpowiedzi!

Dziękujemy za wypełnienie ankiety! 😊

Klimat psychospołeczny w mojej szkole

Ankieta dla nauczycieli

Chcemy dowiedzieć się, co Pani/Pan myśli o wybranych sprawach dotyczących tej szkoły. Pozwoli nam to poznać jej mocne i słabe strony. Ankieta jest **anonimowa**. Bardzo prosimy o szczerą odpowiedź.

Niżej znajduje się lista zdań. Prosimy o uważne przeczytanie każdego z nich i zastanowienie się, w jakim stopniu Pani/Pan się z nim zgadza. Należy wstawić X w jedną kratkę w każdym wierszu.

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie
1. Lubię tę szkołę jako miejsce mojej pracy	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
2. Zwykle chętnie idę do pracy w tej szkole	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
3. Zwykle dobrze czuję się w tej szkole	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4. Polecił(a)bym innym nauczycielom tę szkołę jako przyjazne miejsce pracy	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
5. Dyrekcja szkoły pyta mnie o zdanie w sprawach dotyczących życia i pracy szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
6. Moje zdanie na temat życia i pracy szkoły jest brane pod uwagę	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
7. Moje relacje z dyrekcją są dobre	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
8. Dyrekcja szkoły interesuje się mną jako człowiekiem (nie tylko jako nauczycielem)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
9. Czuję się doceniana(-ny) przez dyrekcję szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
10. Dyrekcja udziela mi konstruktywnych informacji zwrotnych dotyczących mojej pracy	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
11. Dyrekcja udziela mi pomocy, gdy jej potrzebuję	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
12. Relacje między nauczycielami są dobre	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
13. Nauczyciele chętnie ze sobą współpracują	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
14. Nauczyciele chętnie uczestniczą we wspólnych spotkaniach, imprezach, wyjazdach	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
15. Nauczyciele mają do siebie zaufanie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
16. Nauczyciele pomagają sobie w razie potrzeby	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
17. Relacje nauczycieli z pracownikami niepedagogicznymi są dobre	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
18. Moi uczniowie traktują mnie z szacunkiem	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
19. Czuję, że uczniowie mnie lubią	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
20. Większość moich uczniów przykłada się do nauki	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
21. Większość moich uczniów przestrzega ustalonych reguł pracy na lekcjach	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie
22. Moje relacje z rodzicami moich uczniów są dobre	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
23. Większość rodziców moich uczniów współpracuje ze mną w sprawach swoich dzieci	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
24. Mogę liczyć na pomoc wielu rodziców moich uczniów, gdy tego potrzebuję	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
25. Mam zbyt dużo pracy związanej ze szkołą	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
26. W szkole często czuję się zestresowana(-ny)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
27. Na moich lekcjach uczniowie często zachowują się niewłaściwie, przeszkadzają w prowadzeniu lekcji	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
28. Uczniowie często biją się ze sobą, popychają, szturchają	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
29. Uczniowie często złośliwie się przezywają, robią sobie przykre żarty, ośmieszają się wzajemnie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
30. Uczniowie często powodują zniszczenia (np. ścian, mebli, okien, pomocy naukowych, rzeczy należących do innych uczniów)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

Co powoduje, że DOBRZE czuje się Pani/Pan w pracy w szkole? – wpisz

Co powoduje, że ŹLE czuje się Pani/Pan w pracy w szkole? – wpisz

Prosimy o sprawdzenie, czy udzielono wszystkich odpowiedzi!

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Klimat psychospołeczny w szkole

Ankieta dla pracowników szkoły, którzy nie są nauczycielami

Chcemy dowiedzieć się, co Pani/Pan myśli o wybranych sprawach dotyczących tej szkoły. Pozwoli nam to poznać jej mocne i słabe strony. Ankieta jest **anonimowa**. Bardzo prosimy o szczerą odpowiedź.

Niżej znajduje się lista zdań. Prosimy o uważne przeczytanie każdego z nich i zastanowienie się, w jakim stopniu Pani/Pan się z nim zgadza. Należy wstawić X w jedną kratkę w każdym wierszu.

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie
1. Lubię tę szkołę jako miejsce mojej pracy	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
2. Zwykle chętnie idę do pracy w tej szkole	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
3. Zwykle dobrze czuję się w tej szkole	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4. Polecił(a)bym innym osobom tę szkołę jako przyjazne miejsce pracy	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
5. Jestem pytany o zdanie w sprawach dotyczących życia i pracy szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
6. Moje zdanie na temat życia i pracy szkoły jest brane pod uwagę	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
7. Dyrekcja jest dla mnie życzliwa	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
8. Dyrekcja szkoły interesuje się mną jako człowiekiem (nie tylko jako pracownikiem)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
9. Czuję się doceniana(-ny) przez dyrekcję szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
10. Dyrekcja udziela mi pomocy, gdy jej potrzebuję	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
11. Nauczyciele są dla mnie życzliwi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
12. Nauczyciele szanują moją pracę	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
13. Nauczyciele pomagają mi, gdy tego potrzebuję	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
14. Pracownicy szkoły, którzy nie są nauczycielami, są dla siebie życzliwi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
15. Pracownicy szkoły, którzy nie są nauczycielami, mają do siebie zaufanie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
16. Pracownicy szkoły, którzy nie są nauczycielami, chętnie współpracują ze sobą	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
17. Pracownicy szkoły, którzy nie są nauczycielami, pomagają sobie wzajemnie, gdy jest taka potrzeba	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
18. Czuję, że uczniowie mnie lubią	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
19. Większość uczniów reaguje pozytywnie na moje prośby i zalecenia	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
20. Większość uczniów szanuje moją pracę	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie
21. Mam zbyt dużo pracy w szkole	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
22. W mojej pracy w szkole często czuję się zestresowana(-ny)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
23. Uczniowie często biją się ze sobą, popychają, szturchają	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
24. Uczniowie często przezywają się złośliwie, robią sobie przykre żarty, ośmieszają się wzajemnie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
25. Uczniowie często powodują zniszczenia (np. ścian, mebli, okien, pomocy naukowych, rzeczy należących do innych uczniów)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

Co powoduje, że DOBRZE czuje się Pani/Pan w pracy w szkole? – proszę wpisać

Co powoduje, że ŹLE czuje się Pani/Pan w pracy w szkole? – proszę wpisać

Prosimy o sprawdzenie, czy udzielono wszystkich odpowiedzi!

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Klimat psychospołeczny w szkole mojego dziecka

Ankieta dla rodziców uczniów

Chcemy dowiedzieć się, co Pani/Pan myśli o wybranych sprawach dotyczących tej szkoły. Pozwoli nam to poznać jej mocne i słabe strony. Ankieta jest **anonimowa**. Bardzo prosimy o szczere odpowiedzi.

Niżej znajduje się lista zdań. Prosimy o uważne przeczytanie każdego z nich i zastanowienie się, w jakim stopniu Pani/Pan się z nim zgadza. Należy wstawić X w jedną kratkę w każdym wierszu.

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie	Nie wiem
1. Lubię szkołę, w której uczy się moje dziecko	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
2. Zwykle dobrze czuję się w szkole mojego dziecka	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
3. Czuje się potrzebna(-ny) w szkole	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
4. Poleciał(a)bym innym rodzicom tę szkołę jako przyjazne miejsce dla dziecka i jego rodziców	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
5. Jestem pytana(-ny) o zdanie w sprawach dotyczących życia i pracy klasy lub szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
6. Moje zdanie na temat życia i pracy klasy lub szkoły jest brane pod uwagę	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
7. Jestem zachęcana(-ny) do udziału w życiu i pracy klasy lub szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
8. Często pomagam w organizacji różnych prac i imprez w szkole	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
9. Dyrekcja szkoły jest dla mnie życzliwa	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
10. Nauczyciele są dla mojego dziecka życzliwi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
11. Nauczyciele traktują moje dziecko sprawiedliwie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
12. Nauczyciele dostrzegają to, w czym moje dziecko jest dobre	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
13. Nauczyciele pomagają mojemu dziecku, kiedy ma jakieś kłopoty	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
14. Nauczyciele mojego dziecka są dla mnie życzliwi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
15. Nauczyciele udzielają mi pomocy w sprawach mojego dziecka, gdy jej potrzebuje	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie	Nie wiem
16. Moje dziecko często idzie do szkoły niechętnie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
17. Moje dziecko ma zbyt dużo pracy związanej ze szkołą	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
18. Moje dziecko często czuje się w szkole zestresowane	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
19. Moje dziecko często doświadcza w szkole przemocy ze strony innych uczniów (złośliwe przezywanie, przykre żarty, ośmieszanie, bicie, szturchanie, zastraszanie)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

Co powoduje, że DOBRZE czuje się Pani/Pan, przebywając w szkole swojego dziecka?
– proszę wpisać

Co powoduje, że ŹLE czuje się Pani/Pan, przebywając w szkole swojego dziecka?
– proszę wpisać

Prosimy o sprawdzenie, czy udzielono wszystkich odpowiedzi!

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Klimat psychospołeczny w mojej szkole

Ankieta dla członków dyrekcji szkoły

Chcemy dowiedzieć się, co Pani/Pan myśli o wybranych sprawach dotyczących tej szkoły. Pozwoli nam to poznać jej mocne i słabe strony. Ankieta jest anonimowa. Bardzo prosimy o szczere odpowiedzi.

1. Prosimy o uważne przeczytanie każdego z podanych zdań i zastanowienie się, w jakim stopniu Pani/Pan się z nim zgadza. Należy wstawić X w jedną kratkę w każdym wierszu.

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie
1. Lubię tę szkołę jako miejsce mojej pracy	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
2. Zwykle chętnie idę do pracy w tej szkole	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
3. Zwykle dobrze czuję się w tej szkole	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4. Moje relacje z nauczycielami są dobre	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
5. Moje relacje z pracownikami niepedagogicznymi są dobre	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
6. Pracownicy szkoły chętnie angażują się w życie i pracę szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
7. Pracownicy szkoły chętnie ze mną współpracują	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
8. Mam zaufanie do pracowników mojej szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
9. Czuję się doceniany przez pracowników mojej szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
10. Mam wsparcie ze strony pracowników mojej szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
11. Czuję, że uczniowie mnie lubią	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
12. Moje relacje z rodzicami uczniów są dobre	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
13. Współpraca rodziców ze szkołą jest zadowalająca	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
14. Uczniowie lubią swoją szkołę	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
15. Nauczyciele lubią tę szkołę jako miejsce swojej pracy	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
16. Relacje między nauczycielami są dobre	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
17. Pracownicy niepedagogiczni lubią tę szkołę jako miejsce swojej pracy	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
18. Relacje między pracownikami niepedagogicznymi są dobre	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
19. Relacje między nauczycielami i pracownikami niepedagogicznymi są dobre	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
20. Rodzice lubią szkołę, w której uczy się ich dziecko	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
21. Mam zbyt dużo pracy związanej ze szkołą	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
22. W szkole często czuję się zestresowana(-ny)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

3. Jaki problem dla szkoły obecnie lub w ostatnich trzech latach stanowią niżej wymienione zjawiska? Należy wstawić X w jedną kratkę w każdym wierszu.

	Duży problem	Umiarkowany problem	Niewielki problem	Nie ma wcale problemu	Nie wiem
Zjawiska dotyczące nauczycieli					
Niedostatki kadry nauczycieli	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Częste zmiany kadry nauczycielskiej	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Częste zwolnienia lekarskie nauczycieli	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Poczucie przeciążenia pracą u nauczycieli	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Skargi uczniów lub rodziców na nauczycieli	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Zjawiska dotyczące uczniów					
Niewłaściwe zachowania uczniów na lekcjach, przeszkadzanie w ich prowadzeniu	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Niewystarczająca motywacja uczniów do uczenia się	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Wagarowanie	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Spóźnianie się uczniów	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bójki wśród uczniów	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Dręczenie jednych uczniów przez drugich	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Obrażliwe słowa ze strony uczniów pod adresem nauczycieli	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Przemoc fizyczna ze strony uczniów wobec nauczycieli	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Kradzieże na terenie szkoły	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Niszczenie przez uczniów własności szkoły (wandalizm)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Palenie papierosów przez uczniów	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Spożywanie alkoholu przez uczniów	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Używanie przez uczniów narkotyków/dopalaczy	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

Inne zjawiska dotyczące poszczególnych grup społeczności szkolnej stanowiące problem dla szkoły

Co powoduje, że DOBRZE czuje się Pani/Pan w pracy w szkole?

Co powoduje, że ŹLE czuje się Pani/Pan w pracy w szkole?